

MILJÖFÖRVALTNINGEN
HÄLSOSKYDD

PROJEKTRAPPORT 2008
SID 1 (7)
Upprättad av: Charlotte Larsson
Senast uppdaterad: 2009-02-11

PROJEKTBESKRIVNING OCH ÅRSRAPPORT

RIKTAD TILLSYN MOT LOKALER OCH EVENEMANG MED RISK FÖR
HÖGA LJUDNIVÅER

- 2008

INNEHÅLLSFÖRTECKNING-

Inledning	3
Mål och avgränsningar	3
Effektmål.....	3
Projekt mål.....	3
Avgränsning.....	3
Bakgrund	3
Bedömningsgrunder.....	4
Mätmetod.....	4
Tillsyn 2008	5
Urval.....	5
Tillsynsbesök.....	5
Antal besök och resultat.....	6
Uppföljningar av anmärkningar.....	7
Nedlagd tid.....	8
Budget.....	9

INLEDNING

Ett av hälsoskyddsavdelningens åtagande är att minska risken för människors hälsa och miljön genom att utöva tillsyn. Projektet Riktad tillsyn mot lokaler och evenemang med risk för höga ljudnivåer drivs på enheten Inomhusmiljö sedan 2006 och är ett arbetsätt för att genomföra åtagandet. Projektet omfattar tillsyn av olika slags verksamheter i Stockholms stad där höga ljudnivåer kan förekomma.

MÅL OCH AVGRÄNSNINGAR

Effektmål

Projektets mål är att minska risken för olägenhet för människors hälsa gällande hörselskador för besökare på verksamheter som ger upphov till höga ljudnivåer.

Projekt mål

För år 2008 var målet enligt förvaltningens verksamhetsplanering att mäta ljudnivån på 100 olika verksamheter. På grund av underbemanning under stora delar av året på avdelningen samt svårigheter att hitta 100 relevanta mätobjekt så utfördes 48 mätningar.

Avgränsning

Socialstyrelsens allmänna råd om höga ljudnivåer gäller för sådana lokaler och platser, såväl inomhus som utomhus, där hög musik spelas, t.ex. diskotek, konsert- och träningslokaler.

Evenemang särskilt riktade till barn och ungdomar har prioriterats i projektet.

BAKGRUND

Under 2005 bedrev Socialstyrelsen ett landsomfattande projekt gällande höga ljudnivåer som 86 av Sveriges kommuner deltog i. Socialstyrelsens undersökning visade att framför allt festivaler och andra konserter utgjorde en risk, då 42 % av de undersökta verksamheterna överskred de gällande riktvärdena. Motsvarande andel bland de undersökta pubarna och restaurangerna var 19 %, och för diskoteken var siffran 12 %. Av teaterföreställningarna överskred 27 % de gällande riktvärdena för höga ljudnivåer.

Motsvarande andel bland de undersökta träningslokalerna var 2 %. Biografer var den enda typ av verksamhet som inte överskred några riktvärden.

Under 2006 genomförde Miljöförvaltningen i Stockholm nio mätningar i lokaler där livemusik spelades. Vid tre av konserterna överskreds Socialstyrelsens riktvärden för höga ljudnivåer. Under 2007 utförde Miljöförvaltningen 33 mätningar på platser där hög ljudnivå spelas. Förutom sexton konserter med livemusik, utfördes mätningar på femton nattklubbar/barer/diskon och två biografer. Ingen utav mätningarna överskred riktvärdena, dock tangerades de vid två av mätningarna.

Bedömningsgrunder

Enligt Socialstyrelsens allmänna råd SOSFS 2005:7 om Höga ljudnivåer tillämpas nedanstående riktvärden vid bedömning av om olägenhet för människors hälsa föreligger enligt 9 kap. 3 § miljöbalken.

Riktvärden för lokaler och platser dit barn under 13 års ålder inte har tillträde:

Ekvivalent ljud	L_{Aeq}	100 dB
Maximalt ljud	$L_{A_{fmax}}$	115 dB

Riktvärden för lokaler och platser dit både barn och vuxna har tillträde:

Ekvivalent ljud	L_{Aeq}	97 dB
Maximalt ljud	$L_{A_{fmax}}$	110 dB

För arrangemang som särskilt riktar sig till barn rekommenderar Socialstyrelsen att man understiger 90dBAeq.

Mätmetod

Sveriges Provnings- och Forskningsinstituts standard (SP INFO 2004:45 Reviderad 2007), "Mätning av höga ljudtrycksnivåer -mätmetod för diskotek, konserter och andra platser där musik framförs" har tillämpats vid samtliga mätningar i detta projekt. Ljudnivåmätningarna utfördes huvudsakligen som oanmälda inspektioner. Vid vissa större arrangemang kontaktade Miljöförvaltningen arrangören i förhand för att få tillträde till arrangemanget. Mätningarna utfördes med en dosimeter, Larson Davis 706.

Vid mätning av nattklubb/disko/bar görs ljudmätningar i 1-3 punkter, i vardera femton minuter. Antalet punkter bestäms av om det finns dansgolv eller ej och om det finns punkter utanför dansgolvet med hög ljudnivå eller ej. För konserter och övriga arrangemang där man som besökare är stationär mäter man i en punkt under en timme.

Efter utförd mätning bearbetas mätresultatet i ett dataprogram där uppmätta värden korrigeras för mikrofon placering och instrumentets standardavvikelse för att erhålla det slutliga mätvärdet.

TILLSYN 2008

Urval

Urvalet har skett efter klagomål om höga ljudnivåer på verksamheter från allmänheten, påpekande från Socialtjänstförvaltningens tillståndsenhet och polisen om höga ljudnivåer på verksamheter och genom ett urval av verksamheter som bedömts kunna ge upphov till höga ljudnivåer. De flesta större konsertarrangörer och nattklubsverksamheter har besökts under 2006 och 2007. Under 2007 förekom inga överskridanden, under 2006, endast tre. Enbart de som överskridit riktvärdena eller legat mycket nära har besökts igen under 2008.

Tillsynsbesök

Alla verksamheter har före inspektionen fått ett informationsbrev från Miljöförvaltningen där de upplysts om att deras verksamhet kan komma att bli föremål för en ljudmätning, samt en informationsskrift från Socialstyrelsen om höga ljudnivåer, med riktvärden och tips om egenkontroll. De informeras även om att kostnaden för vår tillsyn.

Enbart två verksamhetsutövare har efter att ha mottagit informationsbrev kontaktat Miljöförvaltningen. Den ena verksamhetsutövaren redovisade en god egenkontroll med resultat från utförda ljudmätningar och bedömdes ej behöva vara med i projektet. Den andra verksamhetsutövaren kontaktade Miljöförvaltningen och frågade om råd hur han skulle gå tillväga för att upprätta en egenkontroll. Han kontaktade sedan en ljudkonsult för genomgång av ljudanläggning och installerade en limiter som stryker ljudvolymen vid viss ljudstyrka. Resultatet redovisades för Miljöförvaltningen som då valde att stryka verksamheten från projektlistan.

Mätningarna sker främst under kvälls- och natttid och då arbetar man två och två. Besöken ska så långt möjligt inte förannämas. Dock vid större konsertarrangemang kontaktas vanligen arrangören före så att handläggarna får tillträde. Vid besök på nattklubbar där det förekommer lång kö till entrén kan handläggarna välja att visa tjänstelegitimation för att kunna gå före.

Ljudmätaren kalibreras före och efter mätning och mikrofonen placeras vid krage eller bröstficka. Själva mätaren är liten nog att diskret få plats i en handväska eller i fickan. Efter mätning presenterar handläggarna sig för verksamhetsutövaren och meddelar att en mätning har skett. På grund av att mätvärdena måste korrigeras kan inget exakt besked ges på plats om mätresultatet, ofta går det dock att ge ett preliminärt besked om det kommer att överskrida eller ej.

Upplevs situationen vara sådan att verksamhetsutövaren ej går att kontakta efter mätning så skickas enbart inspektionsprotokoll ut i efterskott. Bland annat vid konserter kan det vara svårt att få tag på ansvarig arrangör efter konserten.

Ljudmätningsrapporten skickas till verksamhetsutövaren tillsammans med debiteringsbeslutet.

Antal besök och resultat

Under 2008 har Miljöförvaltningen genomfört 48 ljudmätningar inom projektet. Av dessa har åtta verksamheter överskridit riktvärdena.

Tio stycken gymverksamheter besöktes, ingen av dem överskred några riktvärden. Mätningarna utfördes på träningspass där man som besökare är stationär såsom ”spinning” och ”bodypump”. Den genomsnittliga ljudnivån för gymmen var 81 dBAeq och 99 dBAmx.

Fyra stycken biografverksamheter besöktes, två ”actionfilmer” samt två som riktar sig särskilt till barn. Den genomsnittliga ljudnivån var 77dBAeq och 92,5 dBAmx. Verksamheterna höll sig därmed även till Socialstyrelsens rekommendation om att hålla sig under 90 dBAeq om arrangemanget särskilt riktar sig till barn.

Sexton barer/nattklubbar/diskon besöktes. Fem utav dessa ljudmätningar utfördes av konsultfirman WSP på uppdrag av Miljöförvaltningen. Den genomsnittliga ljudnivån var 97 dBAeq och 110 dBAmx. Tre av verksamheterna överskred riktvärdena. Dessa verksamheter hade öppethållande till 03, 04 och 05.

Fjorton konserter besöktes, åtta inomhus och sex utomhus. Inomhuskonserternas genomsnittliga ljudnivå var 97 dBAeq och 112dBAmx och utomhuskonserterna genererade i genomsnitt 93 dBAeq och 108 dBAmx. Totalt fyra konserter överskred riktvärdena, två vardera inomhus och utomhus.

Relativt sett ser konserterna ut att utgöra störst risk för olägenhet eftersom 30 % av utomhuskonserterna överskred riktvärdena, följt av inomhuskonserter där 25 % av mätningarna överskred riktvärdena. Men tre av dem överskred enbart på grund av att Miljöförvaltningen konstaterat att barn under 13 år befunnit sig på konserten så att den lägre nivå på riktvärden är gällande.

Fyra övriga verksamheter har besökts; en musikal, en barnteater, en motorverksamhet och ett kulturevenemang. Motorverksamheten var den enda av dessa övriga verksamheter som överskred riktvärdena. Anmärkningsvärt är att överskridandet var mycket kraftigt, arrangemanget riktar sig särskilt till barn, arrangören är Sveriges största konsert- och evenemangsarrangör och har under tidigare år varit tillståndspliktig och skulle då enligt deras egenkontroll redovisa ljudnivån. Under 2006 visade arrangörens egna mätresultat ett överskridande och arrangören redovisade därefter åtgärdsförslag för hur ljudnivån skulle sänkas. Efter 2007 års arrangemang redovisade arrangören återigen ljudnivåer som överskred riktvärdena vilket visar att åtgärderna ej varit tillräckliga. De ljud som gav upphov till de höga ljudnivåerna var både högtalarförstärkta motorljud, speaker-röst och musik.

Uppföljningar av anmärkningar

Under 2009 kommer uppföljning att göras på de åtta verksamheter som överskridit riktvärdena. Verksamheterna kommer att föreläggas att redovisa sin egenkontroll och hur de säkerställer att inga för höga ljudnivåer kommer att förekomma i framtiden.

Åtalsanmälan kommer att göras för de två verksamheter som överskridit riktvärdena mest vid mättillfällena.

Under tillsynsbesöken är det oftast inte möjligt att gå in direkt och åtgärda. Om inte överskridandet är mycket kraftigt är det för osäkert att på plats bedöma mätvärdet eftersom korrigeringar måste göras utifrån fastställd formel först. Man kan upplysa verksamhetsutövaren om att ljudnivån upplevdes som mycket hög och troligen kommer att ligga mycket nära riktvärdet.

Att bryta en konsert helt är inte att rekommendera då följderna kan bli allvarliga när det finns kanske tusentals besökare på plats för att lyssna på artisten. Att hitta ansvarig arrangör på plats som kan åtgärda ljudnivån är oftast inte praktiskt möjligt heller. Ansvarig verksamhetsutövare när det gäller konserter är arrangören för konserten. Lokalen där konserten äger rum är i flertalet fall en helt annan verksamhetsutövare.

Flera av de verksamhetsutövare som haft överskridanden har kontaktat Miljöförvaltningen då de fått ta del av mätprotokollet för att diskutera åtgärder. Två konsertarrangörer kontaktades av Miljöförvaltningen då det uppdagades att de inom kort skulle arrangera nya konserter för att säkerställa att ljudnivån sänktes vid dessa tillfällen.

Nedlagd tid

Enligt verksamhetsplaneringen har projektet tilldelats totalt 800 timmar för 2008. Under 2008 blev utfallet 347 timmar totalt. Antalet timmar överensstämmer ganska väl med antal utförda mätningar i förhållande till planerade mätningar.

Budget

Mätningar som skett dagtid har timdebiterats, för övriga har det utgått en undersökningsavgift på 8250 kr. Projektets intäkter var planerade till 525 000 kr. Utfallet vid årets slut var 288 000 kr.